Bizony nem! Valamikor régente volt az idő, amikor fájdalom szüntén voltak Izraelben számosak, kik még erősek voltak Isten törvényeit meg nem tartani arról, mert áldozatokkal játszak [kik meg nem írták a vallástörvény parancsát, mely szerint nincs az embernek semmije, amit szabadságnak mondhatna s amit csak áldozunk, azt az Istenéből áldozzuk Istennek] azok igaz szívvel óhajtották, hogy adj nékünk egyet a legfőbb ünnepek közül, az élet nehézségei meg nem engedik, hogy oly sok ünnepet tartunk meg, de azt az egyet önszántan s teljesen meg akarjuk tartani! s ha elvétve akadt valamely községben egy, aki gonosz lelkülettel megszegte Istennek legszentebb napját, úgy megvetőleg fordult el tőle az egész község; volott ma, fájdalom, nemcsak egy-kettő akad, ki olyanokat követ el, amelyen még a nemzidők is megütközik, hanem egész csoportokban mulatoztak Jom Kippurim napján nyilvános kávéházakban. Istenem, két emberöltő múlott már a zsidó, oly kevés szégyenérzet van már benne, hogy itt jámbor szemforgatással mellét verdesve bűnbánólag verekel, hogy félórával később már nyilvánosan megszentségtelenítse Isten szent nevét! [illegible] Bizony ilyen eset meg községünkben a legutóbbi szent nap napján s még olyanok merészkedtek ünnapukat zsidóknak nevezni, s ítéletet mondani a zsidóság felett. Bizonyára egy sincs ma azok közül jelen, kiszen aki még Jom Kippurim napját sem veszi szívére, mit törődik az a szentek ünnepével, annak hiába hirdeti Isten [illegible] tartsátok meg a szentek könyvi törvényét [illegible] az nem kerül sokba; akinek Jom Kippurim napja sokba került, de nem a templomban, hanem a kávéházban, az már akkor elmondta a tanokról: Szaggassuk el kötelékét s dobjuk el magunkról a terhét! Csak ő volt mondja folytatólag a zsoltáros: Aki az Istenben bízott, az mosolygó fölöttük, Isten gúny tárgyává teszi őket, eljön az idő, midőn fölébred bennük lelkük szivárása s megborzadnak szivük ürességétől, melyjel szégyenletes könnyelműséget tanúsítottak Isten legfőbb ünnepe iránt. Szinte azt kívánom, hogy Isten szent háré szétszórja meg azokat, ha volt bűnük, de kesernű fájdalom kényszerítette a megemlítésére, minthogy még nemzidők is megbotránkozva fordultak el az illetőktől, s a mi legszentebb kötelességünk, hogy községünkben ezentett szégyenfoltot ne mellőzzük egyszerű hallgatással, hanem kitanítsuk őket s értesítsük vélük felháborodottságunkat.

De innen még olyanok is, kik itten örök vallásunk törvényeit, még azok is panaszra nyitják meg szájukat a sok ünnep miatt, azok is mondják: Hogy! Ez az nekünk szép a legfőbb ünnepek közül, innen a sok nyugalom meg meg nem engedi, hogy kenyérről gondoskodjék családunk számára? Az ifjeinkuk szól a Rabbinek sanitára. [illegible] tartsátok csak meg a Sátanak könyű törvényét, az megtanít majd arra, hogy mind üdvös czélja van az isteni rendelésnek. [illegible] Tudjátok, miért kell sátort épitenünk mindjárt ilyen kipsut alá? Hadik a Rabbinek? [illegible] Ugy megyen itéletet mondani itten a világ előtt, ilyen kipsutban megpróbálni az itéletet! [illegible] Tudod te, mind itéletet szabok rád az itten? Oly megyen biztos vagy benne, hogy boldogság van bárva számodra az itélet könyvébe? Azt hiszed, hogy amiért a szukkipsut örömte ártatlan tölöjted el, már megváltoztattad az itéletet, melyet multi évi vallásbalanyás szerint fel? Hátha számüzetésről szól a te itéletedet? [illegible] Azért állitunk csak fel a sátort, vonulgunk ki lakásunk kényelmeiből s tanulgunk meg nélkülözni, szenvedést elszenni, legyünk elkészülve a legszigorúbb sors elviselésére, mikor váratlanul érjen az isteni itélet. Sátorban lakjatok az Kerubeinek idején . . . . . korunk előtt? — Az ősi Szod is – a Rabbinek sanitára szerint – örömmel vonult itten rendelésére sátraiba, de csakhamar visszariadt az időjárás kellemetlenségeitől; s ismeretlé sátorfáját; ónnde az, kiaz Egekben trónol mosolygott fölöttük, bolgasságukon, hogy elvoltak megakadt az élet tanulásának azt a legbizonytalanabb erkölcsét, meg szivükbe lopja volt az Isten iránti szeretetüket. Tanulgatok napjaitokat, lakjatok sátorban két napig . . . .

Uj-Perten 1867. okt. 11.

Szukkoth 1. nap.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Ver 131 088